

Pázmány Péter Katolikus Egyetem
Bölcsészettudományi Kar
Politológia Tanszék

„Ha most vasárnap lenne a parlamenti választás”

A 2010-es országgyűlési választások előrejelzései és azok eltérései

(Esettanulmány)

Témát vezető tanár:
Daróczy Gergely

Készítette:
Metz Rudolf Tamás
Politológia

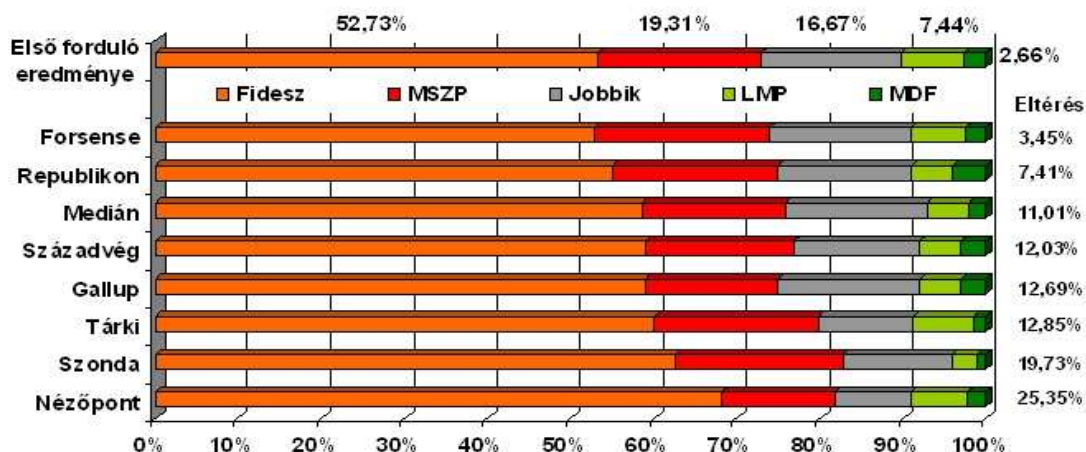
Piliscsaba, 2010

Bevezetés

„Melyik párt listájára szavazna, ha most vasárnap lenne a parlamenti választás?” Ezt a közismert kérdést teszik fel a kutatók a minta elemeinek, ha a választási eredményt akarják előre jelezni. 1936-ban George Gallup, újságíró és marketing-tanácsadó, által életre hívott választáskutatás vált a közvélemény-kutatások a legrégebbi ágává, és így noha időtől és tértől függően változó kerettel, de azonos tartalom vált a legrégebbi adatlevételre irányuló kérdéssé e közhely. Ez az állandó előrejelzés és mérés egyfajta visszacsatolás biztosít a politikai rendszerben, hiszen a pártok állandó visszajelzés kapnak a társadalomtól, illetve azt leképező mintától. Ezzel és az egyre pontosabb voltával elengedhetetlen, szerves részévé vált demokráciának. Emiatt egyre fontos e prognózisok vizsgálata. Ennek a kutatás főkérdése ezek pontosságára és megbízhatóságára irányul, azaz: Mennyire megbízhatóak és pontosak a hazai politikai-közvéleménykutatások?

Erre választ keresni tökéletes lehetőség kínálkozik a 2010-es országgyűlési választások alkalmával. A tanulmány tehát arra vállalkozik, hogy az erre irányuló előrejelzéseket vizsgálja, illetve összehasonlítsa. Mindezt a SPSS Hungary internetes portálján közre adott tanulmány¹ alapján végezném, végig nézve az elemzőintézetek profilját és méréseit.

1. ábra: Az első forduló előrejelzései és az eredményeinek az összehasonlítása²

A vizsgált intézetek a következők: a **Forsense** Piackutató és Stratégiai Tanácsadó Intézet; a **Republikon** Intézet; a **Medián** Közvélemény és Piackutató Intézet; a **Századvég** Alapítvány - **KÓD** Piac-, Vélemény- és Médiakutató Intézet; Magyar **Gallup** Intézet; a **TÁRKI** Társadalomkutatási Intézet; az **Ipsos** Média-, Reklám-, Piac- és Véleménykutató Intézet; a **Nézőpont** Intézet. Az

¹ <http://www.spss.hu/Hirek/gratulalunk-a-forsense-nek.html> (letöltés: 2010.06.19.)

² <http://www.spss.hu/Hirek/gratulalunk-a-forsense-nek.html> (letöltés: 2010.06.19.)

intézetek bemutatása során a rövid leírás mellett a lehetőségekhez mérten részletezem az empiriát jellemző adatokat. Az 1. táblázaton az első forduló előtti öt hónap méréseinek az eredményeit láthatjuk. Közülük kiemeltem (vastagon szedett) az SPSS által felhasznált adatsorokat az ún. „nyolcnapos” előrejelzéseket (ez a „nyolcnapos moratóriumról” kapta a nevét) továbbá ugyancsak jelzem (dőltten szedve) a „választásnap” előrejelzéseket vagy „exit-poll” kutatásokat.

1. táblázat: A pártok szavazótáborának aránya, azaz a biztos szavazó pártválasztók (a választani tudó biztos szavazók megoszlása, százalék)³

Kutatóintézet	Publikálás	Fidesz	MSZP	Jobbik	MDF	LMP	Más párt
Medián ⁴	2009. november 25.	66	19	10	2	1	1
Tárki ⁵	2009. november 25.	68	17	11	1	1	n/a
Századvég-Forsense ⁶	2009. november 26.	59	20	12	3	3	3
Tárki ⁷	2009. december 16.	63	19	12	1	3	n/a
Századvég-Forsense ⁸	2009. december 21.	64	17	9	3	2	4
Medián ⁹	2009. december 25.	61	23	9	2	1	3
Szonda Ipsos ¹⁰	2010. január 17.	63	21	12	2	n/a	1
Forsense ¹¹	2010. január 21.	59	17	15	5	3	n/a
Medián ¹²	2010. január 21.	65	19	10	3	1	2
Századvég-Kód ¹³	2010. január 26.	59	23	10	4	2	n/a
Tárki ¹⁴	2010. január 27.	62	22	11	3	1	n/a
Szonda Ipsos ¹⁵	2010. február 12.	58	22	14	2	1	3
Századvég-Kód ¹⁶	2010. február 18.	58	23	10	5	3	n/a
Forsense ¹⁷	2010. február 22.	59	18	14	2	5	1
Medián ¹⁸	2010. február 24.	63	18	15	2	1	1

³ http://hu.wikipedia.org/wiki/2010-es_magyarorsz%C3%A1gi_orsz%C3%A1gy%C5%B1%C3%A9si_v%C3%A1laszt%C3%A1sok (letöltés: 2010.06.20.)

⁴ [A pártok támogatottsága novemberben, Medián](#), 2009.11.25. (letöltés: 2010.06.20.)

⁵ [Kampány előtti csend, Tárki](#), 2009.11.25. (letöltés: 2010.06.20.)

⁶ [Stabil Fidesz-fölény, Századvég](#), 2009.11.26. (letöltés: 2010.06.20.)

⁷ [Nő a parlamenten kívüli pártok támogatottsága, Tárki](#), 2009.12.16. (letöltés: 2010.06.20.)

⁸ [Növekvő választói bizalmat kap karácsonyra a Fidesz, Századvég](#), 2009.12.21. (letöltés: 2010.06.20.)

⁹ [Szűkülő olló – A pártok támogatottsága decemberben, Medián](#), 2009.12.22. (letöltés: 2010.06.20.)

¹⁰ [Az MSZP-t sújtja a lanyha választási kedv, Népszabadság](#), 2010. 01. 17. (letöltés: 2010.06.20.)

¹¹ [Forsense: Az MSZP alig előzi meg a Jobbikot, Origo](#), 2010.01. 21. (letöltés: 2010.06.20.)

¹² [Trendetlenség – Pártok és politikusok népszerűsége, Medián](#), 2010.01. 21. (letöltés: 2010.06.20.)

¹³ [A baloldali szavazók sem hisznek Mesterháznak, Századvég](#), 2010.01.26. (letöltés: 2010.06.20.)

¹⁴ [Közelednek a választások, Tárki](#), 2010.01.27. (letöltés: 2010.06.20.)

¹⁵ [A Fidesz rontott, a Jobbik történelmi csúcson, Népszabadság](#), 2010.02.12. (letöltés: 2010.06.20.)

¹⁶ [Változatlan erőviszonyok, Századvég](#), 2010.02.18. (letöltés: 2010.06.20.)

¹⁷ [Négy miniszterelnök-jelölt versenye a hárompólusú választói erőterben, Forsense](#), 2010.02.22. (letöltés: 2010.06.20.)

Tárki ¹⁹	2010. március 3.	61	22	11	2	3	1
Szonda Ipsos ²⁰	2010. március 11.	57	20	17	1	3	1
Nézőpont Intézet ²¹	2010. március 14.	56	16	16	5	5	0
Medián ²²	2010. március 17.	57	21	18	1	2	1
Szonda Ipsos ²³	2010. március 18.	64	12	13	3	5	3
Gallup ²⁴	2010. március 25.	67	15	14	1	4	0
Századvég-Kód ²⁵	2010. március 29.	59	16	17	3	3	n/a
Szonda Ipsos²⁶	2010. április 6.	62	20	13	1	3	1
Nézőpont Intézet²⁷	2010. április 7.	63	15	11	4	7	0
Tárki²⁸	2010. április 7.	56-60	18-20	10-12	2-3	6-8	2-3
Századvég-Kód²⁹	2010. április 7.	59	18	15	3	5	n/a
Medián³⁰	2010. április 7.	60	17	17	2	4	n/a
Republikon³¹	2010. április 7.	55	20	16	5	4	n/a
Gallup³²	2010. április 8.	59	16	17	3	5	n/a
Forsense³³	2010. április 8.	60	19	12	2	6	1
Forsense³⁴	2010. április 9.	51,9	20,7	16,7	2,4	6,5	n/a
Medián ³⁵	2010. április 11.	55	19	17	2	6	1
Századvég-Kód ³⁶	2010. április 11.	56	19	15	4	5	n/a
Nézőpont Intézet ³⁷	2010. április 11.	54	20	17	3	6	n/a

¹⁸ [Nő a szavazókedv, erősödik a Jobbik, HVG](#), 2010.02. 24. (letöltés: 2010.06.20.)

¹⁹ [Növekvő részvétel, csökkenő bizonytalanság, Tárki](#), 2010. 03.3. (letöltés: 2010.06.20.)

²⁰ [Szonda: előretört a Jobbik, Népszabadság](#), 2010.03.11. (letöltés: 2010.06.20.)

²¹ [11. heti választáskutatás, Nézőpont Intézet](#), 2010.03.14. (letöltés: 2010.06.20.)

²² [Mindnyájuknak el kell menni..., Medián](#), 2010.03.17.

²³ [Élen a Fidesz, fej-fej mellett az MSZP és a Jobbik, bejuthat az LMP, Magyar Rádió](#), 2010.03.18. (letöltés: 2010.06.20.)

²⁴ [A Fidesz példátlan arányú győzelme mellett az MSZP és a Jobbik fej-fej mellett küzdhet a második helyért. Az LMP bejuthat a Parlamentbe., Gallup](#), 2010.03.25. (letöltés: 2010.06.20.)

²⁵ [Növekvő választási kedv, Századvég](#), 2010.03.29. (letöltés: 2010.06.20.)

²⁶ [Erősödik a Fidesz, gyengül a Jobbik, stagnál az MSZP, Népszabadság](#), 2010.04.06. (letöltés: 2010.06.20.)

²⁷ [Négypartói parlament alakulhat, Nézőpont Intézet](#), 2010.04.07. (letöltés: 2010.06.20.)

²⁸ [TÁRKI: Négypartói parlament várható, Tárki](#), 2010.04.07. (letöltés: 2010.06.20.)

²⁹ [Jobbik: elfogyott a szusz a végére?, Századvég](#), 2010. 04.07. (letöltés: 2010.06.20.)

³⁰ [Kevesebben, de elegen?, Medián](#), 2010.04.07. (letöltés: 2010.06.20.)

³¹ http://intezet.republikon.hu/pdf/republikon_uj_parlament_2010.pdf 2010.04.07. (letöltés: 2010.06.20.)

³² [Négypartói parlament lehetséges, Gallup](#), 2010.04.07. (letöltés: 2010.06.20.)

³³ [A hezitálók a kispártok pozícióit javíthatják vasárnap, Forsense](#), 2010. április 7. (letöltés: 2010.06.20.)

³⁴ <http://www.forsense.hu/?page=cikk&source=articles&id=75&p=1> 2010.04.08. (letöltés: 2010.06.19.)

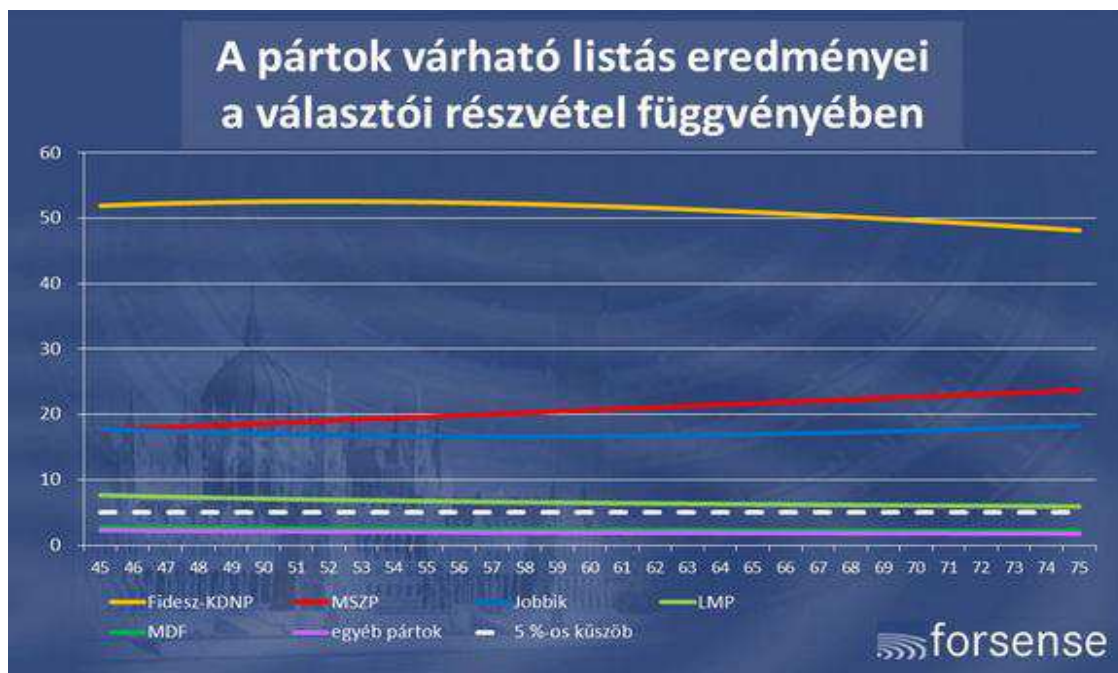
³⁵ <http://www.median.hu/object.a9c975f0-16fe-4ef7-908a-188972259919.ivy> 2010.04.11.(letöltés: 2010.06.19.)

³⁶ http://www.hirado.hu/Hirek/2010/04/11/18/Szazadveg_Fidesz_56_MSZP_19_Jobbik_15_LMP.aspx 2010.04.11. (letöltés: 2010.06.20.)

³⁷ <http://www.origo.hu/itthon/valasztas2010/felmeresek/20100411-a-nezopont-a-szavazas-napjan-54-szazalekot-mert-a-fidesznek.html> 2010.04.11. (letöltés: 2010.06.20.)

A 2002-ben alakult Forsense elsősorban piac- és közvélemény-kutatás, „call-center” szolgáltatások nyújtással, valamint médiakutatással és tanácsadással foglalkozik. Az előbbi összehasonlításból láthattuk, hogy a legpontosabb eredményt, azaz pusztán **3,45%-os** eltérést mutatta. Két mérést publikált április 8-án és 9-én, ez utóbbit vették számításba az összehasonlításban. Az első eredmény nem tekinthető különösen pontosnak, hiszen az eltérés **14,35%**. Érdekesnek tekinthető tehát az első és második mérésadatai produkált eltérés különbsége, ezzel egyetemben az SPSS választása is. A Forsense módszertani leírása:

„A Forsense választáskutatási programjában kérdőíves közvélemény-kutatást végzett március 19. és április 2. között, melynek során 1000 véletlenszerűen kiválasztott felnőtt korú személyt kérdezett meg CATI módszerrel aktuális politikai, közéleti kérdésekről. A mintavétel alapjául a telefon-előfizetőket tartalmazó adatbázis szolgált, a válaszadók meghatározása több-szemponútú rétegzett véletlen kiválasztással történt. A mintavételből fakadó hibák iteratív súlyozás segítségével kerültek korrigálásra. A minta összetétele a legfontosabb szocio-demográfiai tényezők szerint (nem, kor, régió, lakóhely településtípusa, iskolai végzettség) megfelel a felnőtt magyar lakosság arányainak. Az elemzésben közölt adatok nagy valószínűséggel legfeljebb plusz-mínusz 3,1 százalékponttal térhetnek el a mintavételből fakadóan attól az eredménytől, amit az ország összes felnőtt lakosának megkérdezése eredményezett volna.”

³⁸ <http://www.forsense.hu> (letöltés: 2010.06.19.)

A második SPSS által figyelembe vett becslését az előző évi választói magatartást és részvételt figyelembe véve az utolsó hetek mérésére alapozta. Lényegében az általa felépített modell a pártok várható listás eredményeit bizonyos százalékok között helyezte el a választói részvétel függvényében. A pártok tehát a részvétel függvényében a következő képet mutatták. A Fidesz 52,5% és 49,7% között mozgott, azaz 60%-nál nagyobb részvétel esetén csökkenő tendenciát mutat. Az MSZP ellenkezőképp viszonyul a részvételi arányokra, hisz 18,6%-ról és 22,7%-re növekedhetett. Jobbik 17,0% és 17,5% közötti mozgása nem sokat mond, hiszen a nagyon alacsony és a nagyon magas részvétel mutatott pozitív irányt a százalékok tekintetében. Továbbá az LMP csökkenő tendenciát mutat, valamint az MDF bejutási küszöb alatt mérték. Az utóbbi három párt mozgása nem jelent komolyabb elmozdulást. Ez az intervallumos megoldás azonban kérdéseket vet fel, hiszen a többi intézettel szemben nem egy, hanem százaléktól függően számos lehetséges eredményt mutat fel. Ebből kifolyólag az ezt egy nappal megelőző mérést veszem számításba, hiszen az utóbb publikált eredmény becslési eljárásban eltér a többitől, így tehát nem igen lehet összehasonlítani többi eredménnyel. Ennek ellenére a becslés szokatlanul újszerű megközelítése sikeresnek mondható.

A Republikon Intézet³⁹

A Republikon egy kevésbé ismert 2009-ben alakult liberális szellemi műhely. Noha párt függetlenként állítják be magukat a Heti Válasz értékelése és elemzése szerint erős SZDSZ kapcsolatokkal rendelkeznek, rendelkezett.⁴⁰ A becslésük **7,41%** eltéréssel a második legjobb előrejelzésnek számít, amelyet elsősorban mandátumbecslésre használtak. „...a Medián és a Szonda Ipsos kutatásunkkor legfrissebb – márciusi illetve februári – mérései alapján megjósoltuk az április 11-i választás országos eredményét. *Az adatokat azonban a kis pártok számára kedvezően „korrigáltuk”.* Az önkényesnek tűnő döntést, úgy véljük, a tapasztalat igazolja, mivel az intézetek négy évvel ezelőtt, valamint a 2009-es EP-választást megelőzően is „alulmérték” a bejutási küszöb

³⁹ <http://intezet.republikon.hu> (letöltés: 2010.06.25.)

⁴⁰ <http://hetivalasz.hu/uzlet/nezopont-intezet-political-capital-szazadveg-hany-urnak-szolgai-26348>: “Nem akar elfogulatlan lenni, igaz, nehéz dolga is lenne a Republikonnak, amely az SZDSZ 2004-es európai parlamenti és 2006-os országgyűlési kampányát bonyolító stábra épül. Sokáig szoros volt a kapcsolat az SZDSZ pártalapítványával, a Szabó Miklós Alapítvánnyal is (SZMA) - utóbbi 2008-ban negyvenmillió forintot, bevételeinek harmadát utalta át a Republikonnak. További kapocs, hogy a Republikon stratégiai igazgatója, az ELTE jogi karának politológia szakán oktató Tóth Csaba korábban az SZMA-t vezette. Mint mondja, a Fodor Gábor vezette párttal még volt kapcsolatuk, *Retkes Attilával nincs*”

környékén álló pártokat, elsősorban a mindkétszer épphogy öt százalék felett végző MDF-et”⁴¹ A becslésük a következő: Fidesz – KDNP 55%, MSZP 20%, Jobbik 16%, LMP 5%, MDF 4%. Tehát nem végeztek valódi méréseket csak becsültek, ezért meg merem kérdő jelezni számbavételének helyességét, hiszen ugyancsak elbizonytalanítja az összehasonlítást.

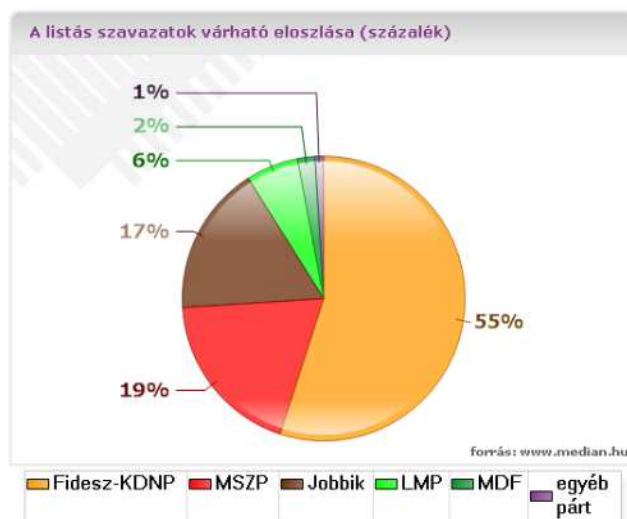
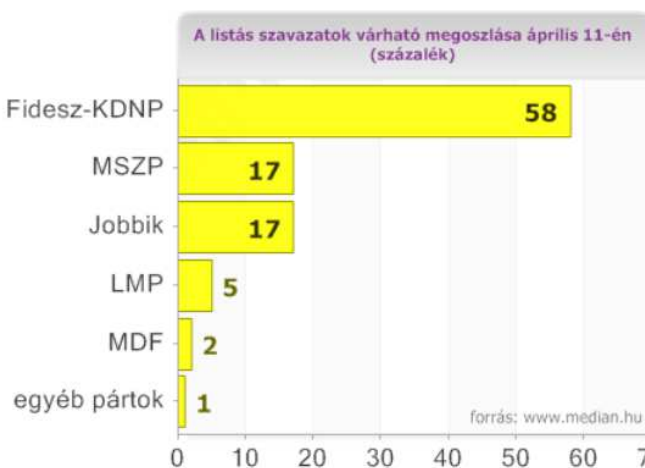
Medián Közvélemény és Piackutató Intézet⁴²

Az 1989-ben alapított Medián az egyik legpatinásabb hazai kutatóintézet. A 20 éves gyökerű intézet jelenlétével végig kíséri a politikai közvélemény-kutatásokat, de profiljához hozzá tartozik a piackutatás és társadalomkutatás is. Empirikus módszerek széles körét használják, például többek közt a személyes és önkitöltős kérdőíves, személyes (CAPI), telefonos (CATI) számítógépes adatfelvételt. Politikai kutatásaik közül ki kell emelni a politikusok szimpátiájának állandó mérését.

A Medián az utolsó hétben két kimutatást adott közre 7-én és 11-én, azaz egy „nyolcnapos” és egy „exit-poll” kutatást. Az előbbi mérést használta fel az SPSS. Ez **11,01%**-os eltérést mutat.

A második mérésüket, azaz a vasárnapi előrejelzésüket az [origo] és az RTL Klub megbízására április 11-én publikálta a péntek délutántól szombat estig, tehát a választást megelőző másfél napon az ország szavazókorú népességét reprezentáló 3000 fő személyes, otthoni megkérdezésével készítette a végső előrejelzést megalapozó felmérését. Ez a mérés kapcsán csak **5,23%**-os eltérést mutathatunk ki. (Szerző: grafikonok idősorrendben)

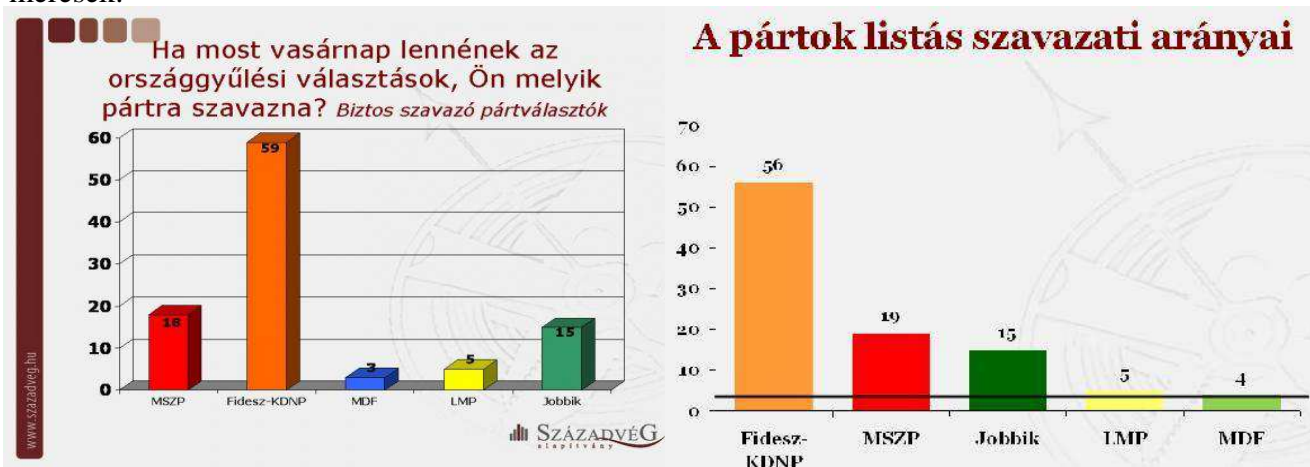

⁴¹ Ehhez hozzá teszik, hogy: „A korrigálás során a Fidesz, az MSZP és a Jobbik várható szavazatarányát arányosan csökkentettük.” Amely következőket jelentette: Fidesztől és Jobbiktól 2%-ot ott MSZP-től 1%-ot „vettek el”. Vagyis igencsak érdekes szisztémával becsültek. http://intezet.republikon.hu/pdf/republikon_uj_parlament_2010.pdf 5-6. oldal

⁴² <http://www.median.hu> (letöltés: 2010.06.25.)

A rendszerváltásig visszanyúló Századvég Alapítvány 1995-ben kezdte meg az ilyen irányú kutatását. 2010-ig a Foresenssel közösen végeztek ilyen jellegű munkát, azóta a Kód Intézet végzi az empirikus vizsgálatokat, amely ugyancsak 1995-ben alapítottak. Esetükben is kétféle mérést lehet figyelembe venni. Az első mérés 800 véletlenszerűen kiválasztott felnőtt korú személy kérdőív és CATI módszer általi megkérdezésével zajlott 2010. március 29. és április 2. között, amelynek adatai nagy valószínűséggel legfeljebb plusz-mínusz 4 százalékponttal térhetnek el a mintavételből fakadóan ahhoz az eredményhez képest, amelyet az ország összes felnőtt lakosának megkérdezése eredményezett volna. Ezt vette figyelembe az SPSS az összehasonlítás során, és **12,03%**-os eltérést tapasztalható. A második a választások első fordulójának napján került publikálásra. Lényegesebben pontosabb eredményeket tapasztalhatunk, hiszen pusztán **9,29%**-os eltérést produkált. Időrendbe a mérések:

Magyar Gallup Intézet⁴⁴

"Let people be heard" vagyis: Hallgattassanak meg az emberek" elvvel kezdte meg magyarországi működését 1990-ben a hat évtizedes tapasztalattal rendelkező Gallup. Egy releváns adatsort közölt a választások előtt. Március 26-30 között 150 mintavételi ponton zajlott az adatfelvétel és 1016 választópolgárt ölelt fel. Az eredményeket a mintavétel torzulásait ellensúlyozásaképp súlyozták a következő szempontok szerint: nem, kor, településtípus, régió, iskolai végzettség és gazdasági aktivitás. A hibahatárt legfeljebb +/- 3.2 %-ban határozták meg. Így **12,69%** százalékos eltérést produkáltak.

⁴³ <http://www.szazadveg.hu>; <http://www.kod.hu> (letöltés: 2010.06.25.)

⁴⁴ <http://www.gallup.hu> (letöltés: 2010.06.25.)

A Tárki és a Tárki csoport 25 éve jelen van a nemzetközi empirikus kutatások világában. Magyarországon 1985-ben nyitották meg irodájukat. Első rendű feladataként tűzte ki társadalmi rétegződés és mobilitás, a munkaerőpiac, a jövedelmi eloszlás, a fogyasztás és életstílus, valamint a társadalmi attitűdök vizsgálatát. Az április 7-én közölt egyetlen releváns mintájával **12,85%-os** eltérést ért el, amelynek adatfelvételét 2010. március 20. és április 1. között végezték. A kutatás 1000 főn és a választóképes társadalom életkor, nem, iskolai végzettség és lakóhely szerint reprezentálásán alapult. Ebből kiindulva az alábbi szakértői becslést adta 59-64%-os részvétellel számolva. Tehát a Forsensehez hasonlóan intervallumos becslést választották. Felső becslés figyelembe véve **13,53%-os** eltérés (+3% más part), alsó becsléssel **13,35%-os** (+2% más part) eltérés tapasztalható. Tehát az SPSS számítása valamely oknál fogva nem pontos. Ez esetben is megállapítható az összehasonlítás lehetőségessége.

Párt	Szavazók aránya (%)		Szavazók száma (fő)	
	Alsó becslés	Felső becslés	Alsó becslés	Felső becslés
FIDESZ-KDNP	56	60	2 800 000	3 000 000
MSZP	18	20	900 000	1 000 000
JOBBIK	10	12	500 000	600 000
LMP	6	8	300 000	400 000
MDF	2	3	100 000	150 000
Egyéb területi listát állító pártok	2	3	100 000	150 000

Ipsos Média-, Reklám-,

Ipsos Média-, Reklám-, Piac- és Véleménykutató Zrt.

Piac- és Véleménykutató Intézet (Szonda Ipsos)⁴⁶

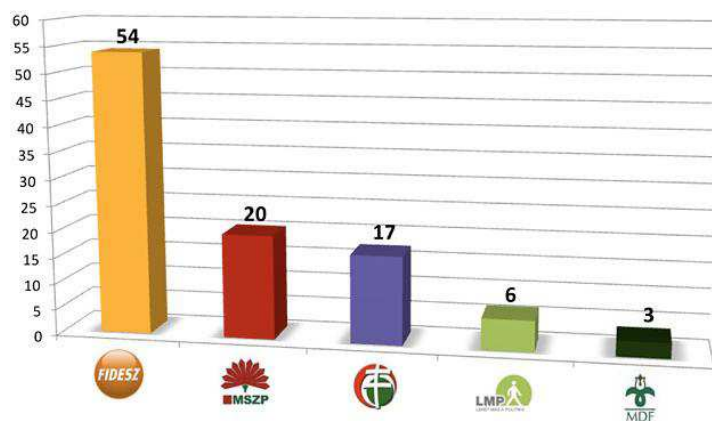
Az IPSOS Csoportot 1975-ben alapították Párizsban. Magyarországon 1990-től Szonda Ipsos néven majd 2009-től Ipsos néven működik. Az SPSS által figyelembe vett mérést tekinthetjük a legfrissebb első forduló előtti, azaz a legrelevánsabb kimutatásnak az összehasonlítás kapcsán. Ennek az adatvétele 1500 fő megkérdezésével 2010. március 27.–április 2. között zajlott. A hibahatárt +/- 2,5%-ban határozták meg. Mindez **19,73%-os** eltérést eredményezett, amely kiugrik az eddigi eredmények közül.

⁴⁵ <http://www.tarki.hu/hu> (letöltés: 2010.06.25.)

⁴⁶ <http://www.ipsos.hu> (letöltés: 2010.06.25.)

Nézőpont Inzélet⁴⁷

A 2006-ban alakult és for profit cég és egy non profit alapítvány társulása. Az előbb említett Zrt. egy közvélemény-kutató, politikai elemző és stratégiai tanácsadó vállalkozás. Az SPSS összehasonlítás óriási **25,35%**-os eltérést mutatott ki. Azonban Nézőpont esetében két és 7-i és egy 11-i kimutatással kell számolnunk. Az eddigiekhez hasonlóan az első mérést vették számításba. „Az adatfelvétel 2010. március 31. és április 2. között készült, 1000 fő véletlenszerű kiválasztásával, országos reprezentatív mintán. Az adatfelvétel módszere: telefonos lekérdezés. Az adatok hibahatára a *mintanagyságtól függően legfeljebb +/- 3,2 százalék.*” Mi lehet az oka a nagymértékű eltérésnek? A potenciális szavazótáborokat úgy számították ki, hogy az egyéb politikai kérdésekre igent válaszolókból, akik nem elkötelezettek (azaz nem jelöltek meg kedvenc pártot) következtették ki, ezzel ugyanis igencsak elcsúszott a becslés okozva óriási mértékű eltérést a tényleges eredményhez és a többi intézet adataihoz képest. A második ugyancsak telefonos, de „exit-poll” mérés sokkal pontosabb eredmény mutatott pusztán **4,39%**-ot. (Szerző: a grafikonok időrendben)

⁴⁷ <http://www.nezopontintezet.hu> (letöltés: 2010.06.25.)

Összegzés

Nagyhírű kutató intézetek és fiatal „újonc” cégek „mérték össze az erejüket” az idei országgyűlési választások alkalmából. Különböző minta nagyság, különböző mintavételi technikák és különböző becslési módszerrel végezték a kutatásaikat. Nézzük ezeket röviden, összegezve.

2. táblázat: Az ún. „nyolcnapos” előrejelzések eltéréseinek részletei és a kutatások főbb adatai a pártot választó biztos szavazók körében⁴⁸

Kutatóintézet (mintanagyság) ⁴⁹	A vonatkozó részminta konfidencia intervalluma ⁵⁰	Fidesz	MSZP	Jobbik	MDF	LMP	Összesen
Forsense (N=530)	+/-4,743	7,27	0,31	4,67	0,34	1,44	14,03
Medián (N=n/a)	n/a	7,27	2,31	0,33	0,66	2,44	11,01
Századvég-Kód (N=520>n)	+/-6,6%<	6,27	1,31	1,67	0,34	2,44	12,03
Gallup (N=1014>n)	+/-4,4<	3,31	3,31	0,33	0,34	2,44	12,69
Szonda (N=795>n)	+/-3,825<	10,69	0,69	3,67	1,66	4,44	19,73
Nézópont (N=1000>n)	+/-3,2<	4,31	4,31	5,67	1,34	0,44	25,35
Átlag	+/-	6.52	2.04	2,72	0,78	2,27	15,8

A táblázat alapján új sorrend írható fel: Medián, Századvég-Kód, Gallup, Forsense, Gallup, Nézőpont. A legnagyobb eltérést a Fidesz, a legkisebb eltérést az MDF mutatta a pártok között. Az összesített átlagból kiindulva elmondhatjuk, hogy „pontos” méréseket kaptunk, hiszen e hat intézet közül négy átlagon felüli eredménnyel zárt.

⁴⁸ A Republikon és a Tárki eredményeit kivettem az összehasonlításból a fentebb tárgyalt okok folytán.

⁴⁹ A biztos szavazó pártválasztók elemszámát adatok nélkül egy-két esetben csak hozzá vető legesen tudtam megadni. A Századvég és a Szonda esetében csak biztos választók körét, a Nézőpont és a Gallup esetében a teljes mintát, Medián esetében még ennyit se sikerült adatok hiányában.

⁵⁰ A hibahatár nagyobb lesz, mint a teljes vonatkozó becslés hibája. Az elemszámhoz hasonlóan itt is pontatlanok az adatok.

3. táblázat: Az ún. „exit-poll” eredmények összevetése

Kutatóintézet (mintanagyság)	A vonatkozó részminta konfidencia intervalluma	Fidesz	MSZP	Jobbik	MDF	LMP	Összesen
Medián (N=3000)	n/a	2,27	0,31	0,33	0,66	1,66	5.23
Századvég-Kód (N=n/a)	n/a	3,27	0,31	1,67	1,44	2,66	9.29
Nézőpont Intézet (N=n/a)	n/a	1,27	0,69	0,33	0,44	1,66	4,39
Átlag	n/a	2,27	0,43	0,77	0,84	1,99	6.3

Az exit-poll adatokat vizsgálva lényegesebben „pontosabb” adatokat tapasztalhatunk. A legpontosabban a Nézőpont Intézet, a legpontatlanabban a Századvég-Kód mért. A Fidesz ebben az esetben is a legnagyobb különbséget produkálta. Érdekes emellett megfigyelni, hogy a másik parlamentbe jutó nagy pártok (MSZP, Jobbik) adatai lényegesen javultak, ugyanakkor az LMP adatai szinte változatlanok maradtak. Konklúzióként itt is megállapíthatjuk, hogy pontosak voltak, hiszen két intézet mért az átlag alatt.

Összegezve tehát „pontosan” használjuk, mi magyarok a demokrácia e nélkülözhetetlen eszközét, hiszen mind az exit-poll, mint a nyolcnapos kutatások egész pontos az átlagtól való eltérés szempontjából. Azonban az elmúlt 20 év adatait tekintve igencsak pontatlannak bizonyultak az idei évi mérések.⁵¹ Ennek többek közt az is lehet az oka, hogy átrendeződött Magyarország pártrendszere és az újszereplők mérése gondot okozhatott. Messzemenő következtetés azonban nem vonhatunk le, hiszen adataink igencsak hiányosak voltak.

⁵¹ Az Agnelusz-Tardos és a Fischer könyv összegzése alapján.

Bibliográfia

Angelusz Róbert – Tardos Róbert (szerk.): Mérésről mérésre. A választáskutatás módszertani kérdései. Demokrácia Kutatások Magyar Központja Közhasznú Alapítvány, Budapesti Corvinus Egyetem Politikatudományi Intézet, 2006.

Fischer György: Hihetünk-e a közvélemény-kutatásoknak? (Hogyan készülnek, és mennyire pontosak a közvélemény-kutatások), Bagolyvár Könyvkiadó, Budapest, 2001.

Rudas Tamás: Hogyan olvassunk közvélemény-kutatásokat? Új Mandátum kiadó, Budapest, 1998.

Rudas Tamás: Közvélemény-kutatás. Értelmezés és kritika. Corvina, Budapest, 2006. (Rudas 1998. Második, bővített kiadása)

Babbie, Earl: A társadalomtudományi kutatás gyakorlata, Balassi kiadó, Budapest 1995.

(Adott internetes forrást az adott oldal lábjegyzetében jelöltem.)